

Анализа

на следењето на сопственичката структура на радиодифузерите
и на нивните обврски во поглед на транспарентноста на сопственоста
во периодот од 01 јули до 31 декември 2012 година

СОДРЖИНА

Вовед.....	3
Промени на сопственичката структура.....	4
Недозволена медиумска концентрација.....	9
Транспарентност на сопственичката структура.....	10
Заклучни согледувања.....	11

ВОВЕД

Прашањата во врска со промените на сопственичката структура на радиодифузерите, недозволената медиумска концентрација, како и транспарентноста на сопственоста и изворите на финансирање на радиодифузерите, се регулирани со одредбите од Глава III од Законот за радиодифузната дејност, насловена како „Заштита на плурализмот, разновидноста и јавноста на работата на радиодифузерите“.

Советот за радиодифузија во континуитет го следи исполнувањето на обврските што произлегуваат од овие одредби од страна на радиодифузерите, и во согласност со своите законски надлежности презема соодветни мерки.

Во првиот дел од оваа Анализа претставени се активностите на Советот во врска со промените на сопственичката структура на радиодифузерите кои беа реализирани во втората половина од 2012 година.

Вториот дел од Анализата се однесува на преземените активности во насока на констатирање недозволена медиумска концентрација и нејзино спречување.

Транспарентноста на сопственичката структура и изворите на финансирање на радиодифузерите, како и активностите на Советот за радиодифузија во насока на нејзино обезбедување, се презентирани во третиот дел на овој документ.

ПРОМЕНИ НА СОПСТВЕНИЧКАТА СТРУКТУРА

Во членот 17 од Законот за радиодифузната дејност, предвидена е постапката за промена на сопственичката структура на радиодифузерите. Согласно овие одредби, за секоја промена на сопственичката структура која го надминува прагот од 10 отсто од основната главнина, радиодифузерите се должни, пред да ја реализираат планираната промена во Централниот регистар на Република Македонија, претходно да побараат одобрение за промена на сопственичката структура од Советот за радиодифузија. Со цел да ја појасни и поедностави постапката, Советот за радиодифузија во 2008 година овие прашања подетално ги уреди со подзаконски акт „Упатство за формата и содржината на известувањата и барањата на радиодифузерите поврзани со промените во сопственичката структура и за видот и формата на податоците за економско-финансиското работење што радиодифузерите се должни да му ги доставуваат на Советот за радиодифузија (Сл. весник на РМ53/08)“

Во периодот на којшто се однесува оваа Анализа (од 01 јули до 31 декември 2012 година), вкупно 8 (осум) радиодифузери до Советот доставија барање за промена на сопственичката структура, и тоа две телевизиски станици што емитуваат програма на државно ниво (ТВ Канал 5 и Наша ТВ), две локални телевизиски станици (ТВ Гурра од Кичево и ТВ Тиквешија од Кавадарци), две регионални радиостаници (Равел и Класик ФМ) и две локални радиодистаници (Хит радио од Струмица и Радио Кавадарци од Кавадарци).

Радиодифузното друштво Наша ТВ ДОО од Скопје на 17 август 2012 година до Советот достави барање за промена на сопственичката структура. Како основачи на овој радиодифузер се јавуваа вкупно седум лица, од кои четири правни лица (Друштво за промет и услуги НАШ КОНЦЕПТ ДОО Скопје, со учество од 90 отсто од основната главнина, Брокерска куќа МОЈ БРОКЕР АД Скопје, Друштво за консалтинг и информатички инженеринг НЕТ-БИТ ДОО Скопје и СЕЕ ИНВЕСТ ФОНД управуван од МАК АССЕТС МЕНАЏМЕНТ ДОО Скопје, сите три со учество од по 2 отсто), и три физички лица (Методи Мајнов кој беше сопственик на 2 отсто од основната главнина на овој радиодифузер и лицата Весна Блажеска и Богоја Блажески кои поседуваа по 1 отсто од основната главнина).

Беше побарана согласност за истапување на сите правни лица и едно физичко лице (Методи Мајнов) и за пристапување на физичкото лице Милица Гоговска, која би била сопственик на 98 отсто од основачкиот капитал на Наша ТВ. Останатите 2 отсто би останале во сопственост на лицата Весна Блажеска и Богоја Блажески. Советот за радиодифузија изврши проверка во Интернет дистрибутивниот систем на Централниот регистар на Република Македонија, при што констатираше дека лицето што пристапува како сопственик, Милица Гоговска не се јавува како основач на други трговски друштва. Со оглед на тоа дека со планираната промена не се создаваше недозволена медиумска концентрација, Советот за радиодифузија донесе одлука за одобрување на промената на сопственичката структура.

На 28 септември 2012 година, барање за промена на сопственичката структура поднесе Трговското радиодифузно друштво КАНАЛ 5 ДООЕЛ. Побарана беше согласност за истапување на единствениот основач на овој радиодифузер, физичкото лице Емил Стојменов од Скопје и пристапување на физичкото лице Вања Гавриловски од Скопје. Советот го разгледа доставеното барање и откако констатираше дека не постојат формално-правни пречки, издаде одобрение за промена на сопственичката структура на ТРД КАНАЛ 5 ДООЕЛ од Скопје.

Согласно член 17 од Законот за радиодифузната дејност, на 06.09.2012 година од страна на ТРД ГАУДЕАМУС РАДИО КЛАСИК ФМ, Мартин ДООЕЛ од Скопје, до Советот за радиодифузија беше доставено барање за согласност за промена на сопственичката структура. Доставеното барање беше некомплетно, во смисла на тоа дека недостасуваше нотарски заверена изјава од радиодифузерт дека со планираната промена не се прекршуваат одредбите од Глава III од Законот за радиодифузната дејност. Советот со писмен допис побара од радиодифузерт да го доуреди барањето, по што радиодифузерт ја достави изјавата во Советот. Планирано беше единствениот основач на оваа радиостаница, физичкото лице Мартин Тренески од Скопје да истапи од сопственичката структура, а како нов основач да се јави физичкото лице Татјана Алексиќ од Тетово. По извршената проверка во Интернет дистрибутивниот систем на Централниот регистар на Република Македонија, беше констатирано дека физичкото

лице Татјана Алексиќ од Тетово не се јавува како основач на други трговски друштва, па Советот ја одобри планираната промена.

Локалната телевизиска станица Трговско радиодифузно друштво ТВ Гурра од Кичево, достави барање за одобрение за промена на сопственичката структура на 10 октомври 2012 година. Овој радиодифузер беше во сопственост на две физички лица: Кујтим Зендели од Горно Строгомишта, Зајас и Сејдин Исени од с. Стрелци, Осломеј. Планираната промена се однесуваше на истапување на лицето Кујтим Зендели од Горно Строгомишта, Зајас, со што единствен сопственик на телевизијата би било лицето Сејдин Исени од с. Стрелци, Осломеј. Со оглед на тоа што не се создаваше недозволена медиумска концентрација, Советот издаде одобрение за промена на сопственичката структура на ТРД ТВ Гурра од Кичево.

На 04 октомври 2012 година, Трговското радиодифузно друштво ХИТ РАДИО ДООЕЛ од Струмица го извести Советот дека е направена промена на сопственичката структура на радиодифузерот. Оваа промена беше направена без претходно побарано одобрение од Советот за радиодифузија, што е спротивно на одредбите од член 17 став 2 од Законот за радиодифузната дејност. Согласно своите законски надлежности, Советот на овој радиодифузер му изрече мерка – писмена опомена и побара од Централниот регистар на Република Македонија да ја врати првобитната состојба на сопственичката структура на ова трговско радиодифузно друштво. Централниот регистар го извести Советот дека е постапено согласно барањето на Советот и дека е извршена исправка на Решението со кое е извршена промената. Истиот ден, овој радиодифузер до Советот достави уредно и комплетно барање за одобрение на сопственичката структура, со кое побара согласност за истапување на единствениот основач физичкото лице Блаже Масалковски од Струмица и пристапување на физичкото лице Стево Трајков од с.Градошорци, Василево. Откако констатираше дека не постојат законски пречки за да се реализира планираната промена, Советот донесе одлука за издавање одобрение за промена на сопственичката структура на Трговското радиодифузно друштво ХИТ РАДИО ДООЕЛ од Струмица.

Во октомври 2012 година, барање за одобрение за промена на сопственичката структура достави и регионалната радиостаница Трговско радиодифузно друштво РАДИО РАВЕЛ ДООЕЛ од Скопје. Единствен основач на оваа радиостаница беше физичкото

лице Влатко Милев од Скопје, а планирано беше негово целосно истапување од сопственоста и пристапување на правното лице Друштво за консалтинг и посредување НВСП ДООЕЛ од Скопје, чиј единствен основач е физичкото лице Владислав Стајковиќ од Скопје. Ова правно лице се јавуваше како единствен основач на Трговското радиодифузно друштво ЗЛАТЕН КАНАЛ ДООЕЛ увоз-извоз од Крива Паланка, кое има дозвола за вршење радиодифузна дејност – телевизија на локално ниво, на подрачјето на Крива Паланка. Советот за радиодифузија констатираше дека интеграцијата на капиталот помеѓу овие два радиодифузери кои вршат радиодифузна дејност на локално ниво е во рамките на дозволените прагови согласно член 14 од Законот, како и дека не се создава недозволена медиумска концентрација во смисла на член 13 од Законот, по што ја одобри планираната промена.

Правното лице Друштво за консалтинг и посредување НВСП ДООЕЛ од Скопје, во ноември 2012 година, стана основач на уште еден радиодифузер со дозвола за емитување телевизиска станица на локално ниво – Трговското радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА ТИКВЕШИЈА ДООЕЛ од Кавадарци. Претходен сопственик на оваа телевизиска станица беше физичкото лице Ванче Волчев од Кавадарци. Советот за радиодифузија донесе одлука за одобрение за планираната промена, со оглед на тоа дека не постоеја пречки во смисла на одредбите од Глава III и член 11 од Законот за радиодифузната дејност за ова правно лице да се јави како основач на радиодифузерот.

Од страна на Трговското радиодифузно друштво РАДИО КАВАДАРЦИ ДОО Кавадарци на 01.11.2012 година беше доставено барање за согласност за промена на сопственичката структура. Доставеното барање беше некомплетно, во смисла на тоа дека недостасуваше нотарски заверена изјава од радиодифузерот дека со планираната промена не се прекршуваат одредбите од Глава III од Законот за радиодифузната дејност. Советот побара од радиодифузерот да го доуреди барањето, по што ТРД Радио Кавадарци ја достави изјавата со што го комплетираше Барањето за одобрение за промена на сопственичката структура. Како основачи на оваа радиостаница се јавуваа четири физички лица: Трајанка Митова (со учество од 70% во основната главнина на радиодифузерот), Лилјана Илиева, Маријана Пешиќ и Ѓорѓи Голчев (сите три со учество од по 5% во основната главнина на радиодифузерот) и едно правно лице - Пензиско и инвалидско осигурување (со учество од 15% во основната главнина на радиодифузерот). Планирано беше истапување на физичките лица Лилјана Илиева, Маријана Пешиќ и

Ѓорѓи Голчев и преземање на нивните удели од страна на физичкото лице Трајанка Митова, со што нејзиниот удел се зголеми на 85 отсто. Според податоците од Интернет дистрибутивниот систем на ЦРМ беше констатирано дека физичкото лице Трајанка Митова не се јавува како основач на други трговски друштва и дека не постојат формално-правни пречки, Советот издаде одобрение за промена на сопственичката структура на ТРД РАДИО КАВАДАРЦИ ДОО Кавадарци.

Во текот на втората половина од 2012 година, беше извршена промена на сопственичката структура на две правни лица кои се основачи на радиодифузери (Друштвото за трговија, услуги, маркетинг и информации ГБЦ КОМУНИКАЦИИ ДООЕЛ од Штип кое е единствен основач на Трговското радиодифузно друштво Радио КАНАЛ 77 ДООЕЛ од Штип и Трговското друштво со ограничена одговорност за промет и услуги АЛФА СКОП ДОО експорт-импорт од Скопје кое е основач на два радиодифузери и тоа Трговско радиодифузно друштво АЛФА ТВ ДООЕЛ од Скопје, со дозвола за вршење радиодифузна дејност – телевизија преку сателитски предавател и Трговско радиодифузно друштво ТВ Скопје ДОО од Скопје, со дозвола за вршење радиодифузна дејност – телевизија на регионално ниво. Советот изврши проверка на податоците во Централниот регистар на Република Македонија и констатираше дека преку овие промени не се создава недозволена медиумска концентрација, и побара од овие радиодифузери да достават изјава од физичките лица кои се јавуваат како основачи на правните лица во чија сопственост се радиодифузерите, да достават нотарски заверени изјави дека нема пречки во смисла на член 11 од Законот за радиодифузната дејност да се јават како основачи на радиодифузери. Трговското радиодифузно друштво Радио КАНАЛ 77 ДООЕЛ од Штип ја достави бараната изјава, а крајниот рок за Трговското радиодифузно друштво АЛФА ТВ ДООЕЛ од Скопје и Трговското радиодифузно друштво ТВ Скопје ДОО од Скопје истекува во јануари 2013 година.

НЕДОЗВОЛЕНА МЕДИУМСКА КОНЦЕНТРАЦИЈА

Со цел да се обезбеди разновидност на понудата на програмските сервиси и да се заштити плурализмот на сопственоста на медиумите, во членот 13 од Законот за радиодифузната дејност определени се состојбите на интеграција на капиталот на радиодифузерите со други трговски друштва кога, според овој Закон, се смета дека се создава недозволена медиумска концентрација. Имено вкупно осум дејности (издавање дневен весник што се дистрибуира на подрачјето на кое се емитува радио и/или телевизиската програма, новинска агенција, реклама и пропаганда, истражување на пазарот и јавното мислење, спроведување активности на истрага и обезбедување, дистрибуција на аудиовизуелни дела, филмска продукција и телекомуникациски услуги) се смета дека се неспоиви со радиодифузната дејност и во оваа смисла се ограничува било каква интеграција на капиталот помеѓу радиодифузерите и трговските друштва кои што се регистрирани за вршење на некоја од овие дејности. Во членот 14 определени се праговите до кои едно физичко или правно лице може истовремено да се јавува како основач во два или повеќе радиодифузери. Надлежностите на Советот за радиодифузија во врска со констатирањето и спречувањето на недозволената медиумска концентрација се утврдени во член 15 од Законот за радиодифузната дејност.

Во периодот на кој се однесува оваа Анализа не беа констатирани случаи на недозволена медиумска концентрација.

Во текот на подготовката на Стратегијата за развој на радиодифузната дејност за периодот од 2013 до 2017 година, како заеднички заклучок што произлезе од неколкуте одржани состаноци со претставници од Комисијата за заштита на конкуренцијата произлезе потребата од измени и дополнувања на постојниот Меморандум за соработка помеѓу Советот за радиодифузија и Комисијата за заштита на конкуренцијата и формирање заеднички одбор за соработка кој ќе одржува редовни состаноци, со цел да се зголеми ефикасноста на двата регулатори при констатирањето и спречувањето на недозволената медиумска концентрација.

ТРАНСПАРЕНТНОСТ НА СОПСТВЕНИЧКАТА СТРУКТУРА И ИЗВОРИТЕ НА ФИНАНСИРАЊЕ

Значајноста на прашањата на транспарентност на сопственоста и изворите на финансирање на медиумите произлегуваат од влијанието на медиумите врз формирањето на јавното мислење. Целта е на јавноста да и се обезбедат информации за сопствениците на медиумите, за таа да биде во можност соодветно да ги вреднува информациите кои ги добива од определен медиум и да изгради сопствен став кон нив.

Согласно со препораките на Советот на Европа [Препорака (94)13 за мерките за промовирање на транспарентноста на медиумите] и [Препорака (2007)2 за плурализмот на медиумите и разновидноста на медиумските содржини], во Законот за радиодифузната дејност се вградени одредби со кои се гарантира транспарентност на медиумската сопственост. Имено, согласно членот 20 од Законот, радиодифузерите се должни да ги објават податоците за сопственичката структура и извршените промени во сопственичката структура најмалку еднаш годишно, а најдоцна до 31 март во еден дневен весник, и три пати годишно да ги објават на сопствената програма (на 31 март, 30 јуни и 30 октомври), во точно утврдени термини.

На 22 октомври 2012 година, Советот за радиодифузија до сите трговски радиодифузни друштва упати укажување со цел да ги потсети на обврската на 30 октомври на сопствената програма да ги објават податоците за сопственичката структура на радиодифузерот, статусната состојба на радиодифузерот, органите на управување и раководење и изворите на финансирање. Радиодифузерите беа должни најдоцна до 15 ноември 2012 година до Советот да достават снимка од објавената содржина на ЦД или ДВД формат.

Обврската не ја исполнија само две локални радиостаници: Друштво за радио дифузија ДИ-ЏЕЈ Славе ДООЕЛ Струга и Трговско радиодифузно друштво РАДИО ФОКУС ДООЕЛ Тетово, за што Советот им изрече мерки писмени опомени.

ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА

Промени на сопственичката структура извршија вкупно осум трговски радиодифузни друштва, од кои две телевизиски станици што емитуваат програма на државно ниво (ТВ Канал 5 и Наша ТВ), две локални телевизиски станици (ТВ Гурра од Кичево и ТВ Тиквешија од Кавадарци), две регионални радиостаници (Равел и Класик ФМ) и две локални радиодистаници (Хит радио од Струмица и Радио Кавадарци од Кавадарци). Откако констатираше дека со планираните промени не се создава недозволена медиумска концентрација и дека не постојат законски пречки тие да бидат реализирани, Советот за радиодифузија издаде одобрение за планираните промени. Само едно трговско радиодифузно друштво, локалната радиостаница ТРД ХИТ РАДИО ДООЕЛ од Струмица изврши промена на сопственичката структура без претходно да побара одобрение. На овој радиодифузер Советот му изрече мерка писмена опомена и побара од Централниот регистар на Република Македонија да ја врати првобитната состојба на сопственоста на овој субјект, по што радиодифузерот достави уредно и комплетно барање за одобрение за промена на сопственичката структура.

Во втората половина од 2012 година, не беа констатирани случаи на недозволена медиумска концентрација. Со цел да се обезбеди поефикасно следење на евентуалните нарушувања на конкуренцијата и пазарните законитости, праксата покажа дека е потребно да се извршат измени и дополнувања на Меморандумот за соработка помеѓу Советот за радиодифузија и Комисијата за заштита на конкуренцијата, како и да се зајакне соработката помеѓу двата регулатора.

Во врска со обврската за транспарентност на сопственоста и изворите на финансирање, радиодифузерите покажаа висок степен на исполнителност. Имено, на последниот термин за објавување на податоците (30 октомври), од вкупно 148 радиодифузери, само две локални радиостаници не ја исполнија оваа обврска. Согласно своите законски надлежности, Советот им изрече мерки писмени опомени.